

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА ПОЗАКЛАСНОГО ЗАХОДУ

на тему: «Подорож в країну Закону, Моралі і Права»

Підготувала:

викладач правознавства Новокаховського
вищого професійного училища
Скочеляс О.П.

Форма проведення - Віртуальна подорож

Мета:

навчити учнів орієнтуватись у правових питаннях та виробити вміння застосовувати знання на практиці, формувати правову громадську позицію;

пояснити значення й сутність моральних та загальнолюдських цінностей в особистому та суспільному житті;

сформувати незалежні знання в галузі загального права, цілісну уяву про моральні та правові основи міжлюдського та суспільного життя;

розвивати навички застосовувати отримані знання на практиці, розв'язувати життєві ситуації у відповідності до своєї свідомості, здатність формулювати та обґрунтовувати свої погляди, поважати права та точку зору інших.

Обладнання: мультимедійна система; слайдові презентація подорожі в країну Закону, Моралі і Права; опорні конспекти зі статтями з Адміністративного кодексу, Кримінального кодексу, Декларації прав дитини; дослідження учнів; вислови про шкідливі звички.

Хід заходу

1. Організаційний момент
2. Оголошення теми заходу, постановка цілей та завдань

Вступне слово вчителя.

Сьогодні ми відправляємось у віртуальну подорож - у країну Закону, Моралі і Права. Сподіваюсь, ви взяли з собою у складну, але водночас цікаву подорож солідний багаж знань, який отримали на заняттях з правознавства, історії, курсу «Людина і суспільство». Не забудьте прихопити свій життєвий досвід і найкращі сподівання! На вас чекають загадкові острови, захоплюючі пригоди, непрості випробування, несподівані відкриття.

Своєрідним дороговказом і записником подорожі будуть ваші путівники, в яких ви позначатимете свої відкриття, зупинки, результати участі у випробуваннях, враження від побаченого за допомогою смайликів (демонструються на екрані). Той, у кого з мандрівників

буде найбільше позитивних емоцій, результатів (смайликів), буде визнаний кращим дослідником - знавцем Права, Моралі, Закону.

Подорож почалась, бажаю успіхів !

3. Перегляд та коментарі презентацій.

4. Обговорення та виступи учнів.

Слово вчителя.

На горизонті видніється острів Кліо.

Запитання до учнів: Хто його господиня? (В давньогрецькій міфології Богиня історії) .

Слово вчителя: Спочатку ми завітаємо в гості до Пані Історії і з'ясуємо деякі питання стосовно походження **Закону, Моралі та Права** . **Юриспруденція** ще від часів античного світу вважалась **«пізнанням Божественних і людських справ, знанням правого і неправого»** . Протягом тривалої історії кожен народ створював правила поведінки (стандарти) - соціальні норми, що регулювали дії людей та відносини між ними (на екрані - визначення права, його джерела).

Запитання до мандрівників

1. Яке джерело права вважається основним способом вираження юридичної та правової інформації? (Закон).

2. Прошу згадати, які пам'ятки правової культури існували в історії України? (На екрані - назви документів).

Вчитель називає пам'ятки, зазначає, що вони є основою законодавства будь-якої країни і повинні відображати моральні та правові норми нації та суспільства, оголошує про продовження подорожі .

Коментар вчителя.

Мислителі різних епох намагались створити **модель ідеального устрою держави**, який би забезпечував добробут і справедливість всім членам суспільства. Внаслідок історичного прогресу суспільство досягло такої стадії розвитку, коли відбувся розподіл політичних та економічних відносин, сфер власності, суспільного права. В результаті виник **феномен громадянського суспільства**, в якому відносини між особами визначаються не диктатом державної влади, а формальною рівністю і волею членів суспільства.

Громадянське суспільство в завершеному вигляді – це суспільство, в якому людина має приватні інтереси, в економіці, культурі і може їх реалізувати, (визначення на екрані).

Регулюються відносини в громадянському суспільстві Конституцією. Тримаємо курс на архіпелаг «Конституційний»!

Запитання до мандрівників

1. Який документ закріплює і гарантує права та свободи, обов'язки громадян України? (Конституція України).
2. Дайте визначення терміну конституція? (Конституція - основний закон держави, який має вищу юридичну силу).
3. Де і коли була прийнята перша конституція у світі? (В Англії у 1679р.).
4. Коли була прийнята сучасна Конституція Української незалежної держави? (28.06.1996р.)
5. Який орган влади прийняв Конституцію Української незалежної держави (Верховна Рада).
6. Якими є норми Конституції України ? (Норми конституції мають пряму дію, громадянам гарантується право звернення до суду для захисту своїх прав та свобод).
7. Назвіть основний обов'язок держави стосовно людини і громадянина? (Встановлення та забезпечення реалізації прав та свобод).
8. Який політичний режим встановлює та гарантує Конституція України? (Демократичний).
9. На які гілки поділяється державна влада в Україні?(Законодавчу, виконавчу, судову).
10. Який суд вирішує питання відповідності законів України основному документу держави ? (Конституційний).

- На екрані визначення Конституції, вчитель зазначає, що **Конституція відображає норму поведінки людей у громадянському суспільстві**, є основою правових відносин у державі.

Ми підпливаємо до моря Прав і Свобод. Їх існування та реалізація є дуже важливими для кожної людини.

Ще Біблія і навіть добіблійні джерела містили інформацію про цінність людського життя, недоторканість приватної власності, про заборону посягання на честь і гідність людини та рівність людей перед судом.

Права та свободи-це міра можливої поведінки людини.

Права людини та громадянина, які декларує Конституція України поділяються на три групи: **особисті, політичні, соціально - економічні** (визначення та групи прав висвічуються на екрані).

Запитання до мандрівників

1. Як реалізуються права людини? (Права необхідно знати, щоб уміти ними користуватись, закон не порушувати , обов'язки виконувати).
2. Дайте оцінку стану дотримання прав дитини в Україні представники тих трьох груп які отримали випереджаючі завдання :

Група №1 : Визначте рівень знань дітей України свої прав.

Група №2 : Як дотримуються прав дітей в Україні ?

Група №3 : Як часто порушуються права дітей в Україні?

Учні за допомогою мультимедійної системи демонструють результати своїх досліджень.

Висновок.

Аналіз українського законодавства дає підстави стверджувати, що стосовно дітей воно базується на гуманних принципах, закріплених у Конвенції про права дитини 1989 р. (Україна її ратифікувала у 1991р.) та інших міжнародних правових актах. Але в результаті проведених досліджень з'ясувалось, що частина існуючих законів не працює, отже практична реалізація прав людини можлива лише за умов спільної узгодженої роботи всіх державних органів, соціальних інститутів, від яких залежить дотримання прав та їх закріплення. Найбільш фундаментальними інститутами в державі завжди є сім'я, право, державні органи влади, виховання, освіта. Коли люди самі навчаться захищати свою гідність, свої права цивілізованими способами, необхідність у спеціальних організаціях відпаде.

Наш віртуальний корабель наближається до міста Правосуддя, де хазяйнує давньогрецька богиня Феміда.

В усі часи в державі існував арбітр, який вирішував суперечки між людьми, забезпечував реалізацію існуючих прав і обов'язків, притягував до відповідальності винних. В якості такого арбітра виступали жерці, старійшини, королі. Згодом виконання подібної функції було покладено на спеціальні органи - суди, покликаних вирішувати конфлікти. Це стало окремою функцією держави – здійснювати Правосуддя.

Правосуддя - це вид державної діяльності, що полягає у розгляді та вирішенні судових справ .

Судовий устрій передбачає правові засади, які визначені статтею 129 та Законом України «Про судоустрій» (Визначення правосуддя, засади судочинства України висвічуються на екрані) .

Запитання та завдання для мандрівників

- 1.** Як ви розумієте зміст правосуддя? (Правосуддя - це специфічний вид державної діяльності, що полягає у розгляді та вирішенні судових справ).
- 2.** Дайте оцінку діяльності Правосуддя в Україні. (За допомогою смайликів - задовільний чи незадовільний - учні шляхом голосування оцінюють стан правосуддя України, кладучи їх на шалі Феміди.)
- 3.** Які зміни ,на вашу думку ,потрібно внести в судову систему України?(Вчитель уважно слухає відповідь учнів ,підводить підсумок).

Підпливаємо до Узбережжя Моральних та Правових цінностей.

Учень зачитує вірш Василя Симоненка «Ти знаєш, що ти - людина?».

Слово вчителя .

На жаль , дуже часто люди підміняють справжні загальнолюдські цінності хибними . В усі часи такі цінності були основою життя суспільства . До них належать:

Життєрадісність

Ввічливість

Чесність

Порядність

Людяність

Учні пояснюють значення даних слів.

Запитання до мандрівників

1. Яку функцію виконують Моральні і правові норми ? (Регулюють відносини між людьми).
2. Що відображають норми моралі ? (Загальнолюдські цінності та ідеали) .
3. Порівняйте дві галузі знань - медицину та правознавство , що спільного між ними ?(Медицина лікує тіло , правознавство - розум та вчинки) .
4. Які моральні якості ви найбільше цінуєте в людині ?

Вчитель зазначає словами Достоєвського, що називатися людиною - це не тільки почесно, а й дуже відповідально !

Відповідальність людських вчинків категоріям добра і зла становить основу моральних відносин у суспільстві, але значна частина людства нехтує моральними принципами, демонструючи аморальну поведінку, захоплюючись шкідливими звичками, чим наносить шкоду собі та близьким. На жаль, така тенденція характерна і для нашого суспільства . До чого можуть привести згубні звички?

Вчитель пропонує учням представити матеріали з профілактики шкідливих звичок, підготовлені заздалегідь (виступи та коментарії учнів, викладач підводить підсумок).

Слово вчителя .

Джон Локк стверджував: " Від правильного виховання дітей залежить добробут народу" .

Завдання мандрівникам

1. Прокоментуйте вислів, чи згодні ви з ним ?
2. Що, на ваш погляд, необхідно змінити в системі виховання та освіти в нашій країні .

Коментар вчителя .

Ми повинні дбати, щоб у нашому суспільстві було якнайменше нестійких, непорядних людей. Це сприятиме розвитку всього позитивного, доброго, гуманного - з одного боку, і знищенню всього мерзенного, низького, підлого - з іншого боку. Кожен повинен розуміти, що порушення принципів моралі і права породжує зло, хаос , рано чи пізно приводить до негативних наслідків - і людина сама стає заручником своїх вчинків .

5. Розв'язання правових ситуацій та задач.

Отже, подорож добігає кінця, але попереду на вас чекає складне випробування: необхідно перетнути **Бермудський трикутник**. Ви зможете його подолати лише тоді, коли знайдете відповіді на поставленні запитання, які пов'язанні з дією закону.

Запитання до мандрівників

1. Що ми називаємо законом? (Це норма поведінки людини, яка встановлюється і регулюється державою. Ніхто не звільнюється від відповідальності за здійснення злочину).

2. Розв'яжіть правові задачі, визначивши вид злочину і ймовірну міру покарання. (4 задачі вказані на екрані, учні за допомогою опорного конспекту вирішують їх, вчитель визначає правильні відповіді, робить висновок).

Коментар учителя.

Порушення закону - це найнебезпечніший вид проступку, причетність до злочину певною мірою відбивається на подальшій долі людині, тому треба уникати конфліктів з законом. Для цього необхідно мати високий рівень моральної правової культури, знати законодавчі норми (на екрані висвічуються ймовірні наслідки злочину).

Колись людина, як перший вільновідпущеник природи, вирвалася з дикого світу, розпрямилася на весь зріст і промовила: «Я-людина! Я маю право». З цього моменту і бере свій початок людська культура. Пізніше права перетворили на інструмент, спрямований іноді проти особистості на інструмент захисту прав еліти (аристократії, монархів, олігархів тощо). Сьогодні ми є свідками розкручування спіралі історії. Людина знову розпрямляється і, дивлячись в очі вже не дикій природі, а державі, говорить: «Я-маю право!».

І чим більше буде серед нас таких особистостей, що випростались, тим швидше людство вийде зі своєї передісторії і почне власну людську історію - еру реального гуманізму!

Коментар учителя.

Остання зупинка - Острів Скарбів.

Важливою суспільно-історичною цінністю є право. Це невід'ємний атрибут будь - якої національної культури . Закон, Моральні і Правові цінності - це органічна частина культурної спадщини українського народу. Вони втілені в письмових документах, що дійшли до нас з минулого, в сучасних нормативно-правових актах, дії Закону та Законності, поведінці людей. Їх основне значення полягає в розумінні, прийнятті, повазі і реалізації норм **Права, Моралі і Закону**.

Я сподіваюсь, що після сьогоднішньої подорожі ви поповнили свій багаж знань, підвищили рівень правової культури, розширили кругозір, остаточно обрали для себе справжні цінності в житті і, в разі необхідності, можете цим скористатись.

6. Підведення підсумків, рефлексія.

Визначення активних учасників подорожі, нагородження найкращих знавців Права, Моралі та Закону.

Учитель пропонує поділитись враженнями від заходу, закінчивши речення:

1. Сьогодні я дізналась(вся)....
2. Я навчилась(вся)....

3. Я зрозуміла(в)....
4. Мені захотілось....
5. Я зацікавилась(вся)....
6. Найбільше мені сподобалось...

ПУТІВНИК

Прізвище, ім'я _____

№ п/п	Назва	Враження про подорож
1.	Острів Клію	
2.	Архіпелаг Конституційний	
3.	Море прав і свобод	
4.	Місто правосуддя	
5.	Узбережжя правових і моральних цінностей	
6.	Бермудський трикутник	
7.	Острів скарбів	

Основні джерела

1. Гавриш С.Б. Правознавство: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл.: рівень стандарту, академ. рівень / С.Б. Гавриш, В.Л. Сутковий, Т.М. Філіпченко. – К.: Генеза, 2010. – 416 с.: іл..
2. Журавський В.С., Лінецький С.В., Мельник М.І., Мельник О.О., Хавронюк М.І. Основи правознавства : Підруч. для учнів 9-го класу загальноосвіт. навч. закладів / За заг. ред. В.С.Журавського / Наук. ред. Мельник М.І., Хавронюк М.І. – К.: Юридична думка, 2004. – 424 с.
3. Основи правових знань : підручник / П.І. Ігнатенко, В.М. Калашников, К.А. Марков та ін.; Кер. авт. колективу П.І. Ігнатенко. – К.: ВД «Юридична книга», 2000.- 224 с.
4. Основи правознавства: Навч. посібник / П.І. Ігнатенко, В.М. Калашников, К.А. Марков та ін.; За заг. ред. П.І. Ігнатенко. – К.: ВД «Юридична книга», 2004.- 320 с.

Додаткова література:

- Адміністративна та кримінальна відповідальність дітей та молоді : Школа юридичних знань „Позакласний час. – 2008.- №10. – с. 79 – 86.
- Безуглов А. А. Закон есть закон : Записки прокурора. – М.: Мол. гвардія, 1979.- 176 с.- (Закон обо мне и мне о законе).
- Декларація прав дитини : Преамбула // Позакласний час. – 2006.- №21-22 – с. 68.
- Досвід правового виховання учнів // Позакласний час. – 2006 - №5 – 6.
- Загальна Декларація прав людини: Офіційні документи // Позакласний час. – 2006 - № 21-22. – с. 66-67.
- Конвенція про права дитини – К.: АТ „Видавництво „Столиця, 1997.- 32 с.
- Конституція України : офіційне видання, - К.: Український Центр Правничих Студій, 2006-128 с.
- Кримінальний кодекс України . – К, 1997
- Логвиненко І.М. Розгадані таємниці: Худож. – док. розповіді. Для серед. та ст. шк. віку / Мал. Д.О. Заруби. – К.: Веселка, 1986 – 181 с., іл..
- Пеньков С.А. По закону, по совести : Судебные очерки. Для ст. шк. возраста / Худож. С.В. Василенко. – К.: Веселка, 1989 – 120 с., іл..
- Фиолевский Д.П. Записки адвоката.- К.: Политиздат Украины, 1987.- 176 с.